

Inledning

Rättssociologins teoretiska intresse för rättssystemets utformning, utveckling och funktionssätt delas av många andra vetenskapliga discipliner. Även om de inte betonar samma aspekter av rättens roll i samhället finns det mycket att lära sig genom att närmare studera den teoretiska analysen och utvecklingen i gränsområdena. Intresserade rättssociologer och andra i Lund hade ett utmärkt tillfälle till just detta när Juridiska fakulteten i Lund var värd för IVRs årliga möte, detta år under rubriken *Conference on Legal Theory and Philosophy of Science*. Med plenumföreläsningar och tre huvudarbetsgrupper på temana "Paradigms of Legal Research", "Rationality in Legal Research" och "Integration between Legal Research and Social Science" fanns där en hel del att ta på.

I detta, den första årgångens fjärde och sista nummer av *Tidskrift för rättssociologi* publicerar vi tre inlägg från konferensen, samt en sammanfattning av ytterligare ett tiotal.

Artiklarna av Aleksander Peczenik samt av Aulis Aarnio och Jyrki Uusitalo är bearbetningar av papers som på konferensen gavs som plenumföreläsningar. Den tredje artikeln, av hovrättsassessor Gunnar Bergholtz, är en bearbetning av ett paper från arbetsgruppen om integration mellan rättslig forskning och samhällsvetenskap. De är alla översatta till svenska och bearbetade speciellt för denna publiceringsform.

De tre artiklarna tar upp skilda aspekter av rätten och rättsforskningen. Aleksander Peczenik resonerar med utgångspunkt i vad han blygsamt kallar för "ontologiska funderingar" kring juridiska data och deras betydelse för den juridiska argumentationen. Aarnio och Uusitalo diskuterar och definierar begreppet paradigm inom rättsdogmatisk teori. De utgår från Thomas Kuhns ursprungliga paradigmdefinition, och deras resonemang utmynnar i preciseringen av en modell för vetenskaplig förändring och framsteg inom rättsdogmatiken. Gunnar Bergholtz, slutligen, diskuterar angivna skäl versus möjliga bakomliggande orsaker i samband med rättsliga avgöranden, varvid han i polemik mot bl a Schubert och Vilhelm Aubert hävdar att sådana avgöranden bäst kan förstås som resultat av rättsliga överväganden, dvs de av domarna angivna skälen är relevanta för utgången av ett mål.

Under rubriken "Forskning på gång" sammanfattas ett antal papers från konferensen, som alla på ett eller annat sätt diskuterar rationalitetsaspekten inom rätten och de rättsliga processerna.

Vi hoppas att denna exkursion in i den rättsfilosofiska tankevärlden ska kunna ligga till grund för ett mer utvecklat utbyte mellan rättssociologer och juridiska forskare som tittar på samma område genom olika glasögon.

Vi vill tacka professor Aleksander Peczenik och docent Lars Lindahl för deras ovärderliga hjälp med detta nummer. Dessa två svarar tillsammans med Bert van Roermund för redaktionsarbetet i den volym med konferensuppsatser som under titeln *Legal Theory and Philosophy of Science* under hösten utkommer på D. Reidel Publishing Company, P.O.Box 17, 3300 Dordrecht Holland.